

ยุทธศาสตร์ชาติ กับ ทุมนมนุษย์

ตามประเด็นการพัฒนา ข้อ ๒ และ ๓

หัวข้อ- สรุปสั้น	เนื้อหา	สรุป
<p>ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๘๐) : มิติ “ทุมนมนุษย์”</p> <p>“พัฒนาคนไทยให้ครบทั้งคุณธรรม ความรู้ ทักษะ และสุขภาวะ เพื่อสร้างพลเมืองคุณภาพที่พร้อมรับโลกอนาคต และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน”</p>	<p>๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พัฒนาคอนไทยให้เป็น “คนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ” ครอบคลุมทุกช่วงวัย และทุกมิติของชีวิตเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทย มีความพร้อมทั้งกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสาร ภาษาอังกฤษและภาษาที่สาม และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีฟตามความถนัดของตนเอง</p>	<p>พัฒนาคนไทย ทุกมิติ ทุกช่วงวัย คนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ</p> <p>กาย แข็งแรง สุขภาวะ ใจ คุณธรรม จิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อ สติปัญญา คติวิเคราะห์เป็น มีหลักคิด คุณลักษณะสำคัญ</p> <ul style="list-style-type: none"> • วินัย มัธยัสถ์ อดออม • ศีลธรรม พลเมืองดี • ทักษะศตวรรษที่ ๒๑ • สื่อสาร อังกฤษ ภาษาสาม/ท้องถิ่น • รักการเรียนรู้และพัฒนาตลอด • ทักษะสูง • คิด นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ • สัมมาชีฟตามความถนัดอย่างมั่นคงและยั่งยืน
<p>๑.ปรับค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปลูกฝังค่านิยมค่านิยมโรงเรียนศาสนาขนบธรรมเนียมและสื่อ • เน้นความซื่อสัตย์ วินัย จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อ • สร้างจิตสาธารณะ และความเป็นพลเมืองดี <p>เป้าหมาย: เปลี่ยน “รากฐานทางความคิด” ของสังคม</p>	<p>๒.พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต</p> <ul style="list-style-type: none"> • ปฐมวัย → พัฒนาการสมวัย • วัยเรียนวัยรุ่น → ทักษะคิดวิเคราะห์ สื่อสารภาษา • วัยแรงงาน → Upskill/Reskill รองรับเศรษฐกิจใหม่ • ผู้สูงอายุ → สุขภาพดี มีบทบาทในสังคม <p>แนวคิด: “การพัฒนาคนต้องต่อเนื่อง ไม่ใช่เฉพาะช่วงวัยเรียน”</p>	<p>๓.ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> • เปลี่ยนจากท่องจำ → สร้างสมรรถนะ • ครูยุคใหม่ เป็นผู้อำนวยการเรียนรู้ • ใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม • ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต • พัฒนาสู่มาตรฐานวิชาการระดับนานาชาติ <p>เป้าหมาย: คนไทยคิดเป็น ทำเป็น ปรับตัวได้</p>
<p>มิติ: สุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมือง</p>	<p>ศตวรรษที่ ๒๑: ค.ศ 2001-2100</p>	
<p>๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p>		
<p>๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปทบทวนทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศ ในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของ เศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับ อนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุน ในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลาง และลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน</p>		
<p>๑. การเกษตรสร้างมูลค่า</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ๒. เกษตรปลอดภัย ๓. เกษตรชีวภาพ ๔. เกษตรแปรรูป ๕. เกษตรอัจฉริยะ 	<p>๒. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. อุตสาหกรรมชีวภาพ ๒. อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร ๓. อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ๔. อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ ๕. อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ 	<p>๓. สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ๒. ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ๓. ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ๔. ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ๕. ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค
<p>๔. โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ ๒. สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๓. เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ ๔. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๕. รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค 	<p>๕. พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ ๒. สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ๓. สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ๔. สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล ๕. ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ 	

วิสัยทัศน์ประเทศไทย 2580

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

มั่นคง	มั่งคั่ง	ยั่งยืน
<ul style="list-style-type: none"> มีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง ประเทศไทยมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย สังคมมีความปรองดองและความสามัคคี ประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน มีความมั่นคงของอาหาร พลังงาน และน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> ประเทศไทยมีการขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ยกกระดับเข้าสู่กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาลดลง ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกัน เศรษฐกิจมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต และเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน มีความสมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่อง อาทิ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทางการเงินและทุนอื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญด้านรายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม มีการผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับกฎระเบียบของประชาคมโลก คนไทยมีความรับผิดชอบต่องาน มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน ทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวคิด “ทุนมนุษย์ สู่ ทุนทางสังคม” อธิบายว่า “ศักยภาพของคน” เมื่อได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสม จะต่อยอดไปเป็น “พลังของเครือข่ายและสังคม”

<p>๑. “ทุนมนุษย์”</p> <p>ทุนมนุษย์ (Human Capital) คือ ความรู้ ทักษะ สุขภาพ ทัศนคติ และคุณธรรมของแต่ละบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> ความรู้วิชาชีพ (เช่น แพทย์ ครู วิศวกร) ทักษะการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ สุขภาพร่างกายและจิตใจ คุณธรรม จริยธรรม <p>เปรียบเหมือน “ศักยภาพภายในตัวคน”</p>	<p>๒. ความหมายของ “ทุนทางสังคม”</p> <p>ทุนทางสังคม (Social Capital) คือ ความสัมพันธ์ ความไว้วางใจ เครือข่าย และบรรทัดฐานร่วมกันในสังคม</p> <ul style="list-style-type: none"> ความร่วมมือในชุมชน ความเชื่อใจระหว่างคน เครือข่ายอาสาสมัคร วัฒนธรรมการช่วยเหลือกัน <p>เปรียบเหมือน “พลังของความเชื่อมโยงระหว่างคน</p>
---	--

๓. จาก “ทุนมนุษย์” → “ทุนทางสังคม” (กระบวนการเปลี่ยนผ่าน)

การเปลี่ยนไม่ได้เกิดอัตโนมัติ แต่เกิดผ่าน “การมีส่วนร่วม”

ขั้นตอนสำคัญ

๑. พัฒนาคคน (Build Human Capital)

- การศึกษา
- การฝึกอบรม

- การปลูกฝังคุณธรรม
- ๒. **เปิดพื้นที่ให้ใช้ศักยภาพ (Activation)**
 - เวทีชุมชน
 - กิจกรรมอาสา
 - การมีส่วนร่วมในองค์กร
- ๓. **สร้างความสัมพันธ์ (Connection)**
 - การทำงานร่วมกัน
 - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ๔. **เกิดความไว้วางใจ (Trust)**
 - ทำงานโปร่งใส
 - มีความรับผิดชอบ
- ๕. **กลายเป็นทุนทางสังคม (Collective Power)**
 - เกิดเครือข่ายเข้มแข็ง
 - ช่วยกันแก้ปัญหาชุมชน

<p>กรณีสาธารณสุข</p> <ul style="list-style-type: none"> • บุคลากรมีความรู้ (ทุนมนุษย์) <ul style="list-style-type: none"> → ลงพื้นที่ให้ความรู้ชุมชน → เกิดเครือข่าย อสม. → ชุมชนดูแลสุขภาพกันเองได้ (ทุนทางสังคม) 	<p>กรณีการศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> • ครูมีทักษะการสอน <ul style="list-style-type: none"> → จัดกิจกรรมเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครอง → เกิดความร่วมมือบ้าน-โรงเรียน → ชุมชนสนับสนุนการศึกษา
---	---

Human Capital Core “คนเก่ง + คนดี + เป้าหมายร่วม”

- “คุณภาพของคน”
- ศักยภาพ (Potential)
- ความหลากหลาย (Diversity)
- ประสบการณ์ (Experience)
- คุณธรรม (Ethics)
- เจตนารมณ์ร่วม (Shared Purpose)

ทำให้คนเชื่อมกันได้

- ความต่อเนื่อง (Continuity) → ไม่ใช่กิจกรรมครั้งเดียว
- ความเท่าเทียม (Equity) → ทุกคนมีส่วนร่วม
- Critical Thinking & Management → คิดเป็น + จัดการเป็น
- Risk Management → ป้องกันความล้มเหลว
- Mediation (การไกล่เกลี่ย) → ลดความขัดแย้ง

จากคน → ความสัมพันธ์

- Confidence (เชื่อมั่นในตน/ระบบ)
- Trust (ไว้วางใจ)
- Relation (ความสัมพันธ์)
- จริงใจ (Authenticity)
- Network (เครือข่าย + การสื่อสาร + แลกทรัพยากร)

ทุนทางสังคม (Social Capital Outcome)

- “พลังของการรวมกัน”
- เครือข่ายเข้มแข็ง
- ความร่วมมือสูง
- ชุมชนพึ่งพาตนเองได้
- ลดความขัดแย้ง

ผลลัพธ์ (Value / Impact)

Tangible (จับต้องได้)

- รายได้ (Income)
- เครือข่ายโอกาส (Network Opportunities)
- การลดความเสี่ยง (Risk Mitigation)

ผลลัพธ์ (Value / Impact)

Intangible (จับต้องไม่ได้)

- ความเชื่อถือ (Trust)
- ภาพลักษณ์ (Image)
- ศักดิ์ศรี (Dignity)

หลักการมาภิบาล ๖ ประการ”

“ระบบกำกับ” “โครงสร้างควบคุมคุณภาพ” ของทุนทางสังคม

- นิติธรรม (Rule of Law) → ลดความเสี่ยง
- คุณธรรม (Ethics) → สร้างความเชื่อถือ
- ความโปร่งใส (Transparency) → เพิ่ม Trust
- การมีส่วนร่วม (Participation) → สร้าง Network
- ความรับผิดชอบ (Accountability) → รักษาความเชื่อมั่น
 - ความคุ้มค่า (Value for Money) → เพิ่ม Impact

สารานียธรรม ๖”

“พฤติกรรมเชื่อมโยงใจคน” “Soft Power” ทำให้ Trust เกิดจริง

- เมตตากรรม → ช่วยเหลือกัน
- เมตตาวจีกรรม → พูดดี
- เมตตาเมโนกรรม → คิดดี
- สาธารณโภคี → แบ่งปัน
- สีสสามัญญตา → มีวินัยร่วม
- ทิฏฐิสามัญญตา → เห็นร่วม